

Titkári jelentés

Döller Antal ideigl. egyl. titkártól.

Az 1874. évi november 17-iki bizottmányi ülésben, mely mint rendesen Késmárkon tartatott, az érdemteltjes s az egylet keletkezése óta igen tevékeny titkár Cserépy Nándor úr magánügyei miatt eddig viselt hivataláról leköszönt ama kijelentéssel, hogy ő, mint az egylet egyszerű tagja sem fog megszűnni az egylet közhasznú céljait előmozdítani. A bizottmány e határozott lemondást sajnálattal fogadta; a volt titkárnak hasznos tevékenységeért jegyzőkönyvileg köszönetet mondott s az egyl. ügyek ideiglenes vezetésével a pénztárnokot bizta meg.

Legyen szabad tehát az örvendetes módon mindig élenkebben lüktető egyl. életet röviden jellemeznem, röviden mondom, s ezt annyival inkább tartom kötelességemnek, mert először is az 1874. évi aug. 2-iki közgyűlés, ezután következő jegyzőkönyvére, valamint Payer Hugo alelnök jelentésére utalhatok s minden ismétlést el akarok kerülni, továbbá mert tekintettel kell lennem ama bő anyagra is, melyet az évkönyvbe kellend felvenni.

1) Az 1874. évi aug. 2-iki közgyűlés után egy kedélyes közebed következett; az asztalok sűrűn voltak elfoglalva s a kedélyes és általános társalgást több igen sikerült pohárköszöntés fűszerezte. Más nap, azaz aug. 3-ikán a krakói Tátraegylet meghívására az egyl. tagok nagyobb kirándulásokat tettek a hegyek közé, nevezetesen a nagy halas-tóhoz. Az egyik rész, — számszerint 15 — reggeli 4 órakor indult el Tátrafüredről, s a felkai tó, virágkert, hosszú-tó, lengyel-nyereg s a Biálka völgyön át haladva, délutáni 4 órakor a halas-tóhoz érkezett. A második rész — 12 egyleti tag — kocsin járta körül a Tátrát a Késmárk-Sarpanecz-Zsdjár-féle úton Javorinaig; onnét gyalog mentek fel s kevéssel 6 óra előtt érkeztek a halastóhoz. Egy Galiczia és Lengyelországból jött nők- és urakból álló meglehetősen nagy társaság fogadta a magyarországi utazókat a legbarátságosabban és legszívéliesebben; a fárasztó út daczára is vig tánczra kerekedtek, miközben a zakopanei zenekar vig darabokat játszott; az alkonyat beálltával pedig a tó (58 holdnyi nagyságu s 4460' magasan fekszik) túlsó

partján tűzjáték rendeztetett, mialatt a tutajon, mely esendesen haladt tova, meglehetősen távolságban, egy férfi-dalkar, zenével felváltva, kimondhatlan varázshatással volt a kedélyekre.

A nagy kunyhóban, melyet a „Tátraegylet“ 1874-ben építtetett a halastónál, rögtönzött tollaságyakbant. i. plaidekkel és kendőkkel betakart törpefenyűn az 5 szobákban és a szabadban háltak meg. Másnap korán reggel felpáztak a tengerszemig, mely körülbelöl 700' fekszik magasabban. — Megelégedve osztott szét a társaság e szavakkal „vizontlátásra a Tátrában Magyarországon“ !

2) Az egyleti élet csak úgy fejlődhetik és teremhet jó gyümölcsöket, ha az egyleti tagok idejüket és szellemi munkáikat az egyletnek szentelik. — Itt látjuk, hogy a gondos elnök Berzeviczy Egyed, valamint a merész utazó, Déchy Mór és más urak — mindenik más mezőn, igen hasznos munkásságot fejtenek ki; ugyszintén a szerzőknek is, kik közleményeiket minden anyagi kárpótlás nélkül szentelik az évkönyvnek, az egylet köszönettel tartozik.

Dicsérettel kell megemlékeznünk ama jóltevőkről és barátokról is, kik nagyobb adományokkal léptek az egyletbe. Örülünk, hogy a mult évkönyvben megnevezettek mellett, ismét és hálával nevezhetünk meg több alapító tagot, a mint a „névsor“-ban olvasható.

3) A tátrafüredi vendégek az 1874. fürdőidény gyógyítási díjának $\frac{1}{3}$ -dát ismét az egyl. pénztár számára szavazták meg, minek folytán abba 277 frtnyi jelentékeny összeg folyt be. Azonfelül a fürdővendégek közül számosan léptek az egyletbe, mely körülmény köszönetet s általános elismerést érdemel. — Dicséretes és nemes módon nyert meg Graeff-Györfly Róza báróné Tátrafüreden a nők közül sokat az egyletnek, minek folytán az egyl. elnök kötelességének tartotta ezen úrhölgyhöz egy köszönő iratot intézni.

4) Felette örvendetes módon növekedett az egylet rendes tagjainak száma is általában véve. Az 1873-iki év bezártával 345 tagból állott, 1874-iki év végével 761-re szaporodott a tagok száma, kik évdijaikat már befizették, mig ellenben 54 tag 1874 óta leginkább feledékenységből elmulasztotta a fizetést; reméljük hogy utólag fogják az évdíjat befizetni.

Ez évben május 6-ig ismét 120 taggal növekedett az egylet.

5) Ezzel lépést tart az egyleti vagyon növekedése is. 1873-ik év végén az egylet vagyona 1737 frt. 80 kr. ingó és 661 frt. 95 kr. fel nem használható tőkéből *) állott.

A rendkívüli nyomtatási, postai, leirási díjak és egyéb kezelési kiadások daczára is vagyonunk 1874. végén 1851 frt. 60 krnyi ingó, 1328 frt. 79 krnyi fel nem használható tőkéből állott, mi annyit jelent, hogy az egylet vagyona 1380 frt. 70 krrel növekedett.

6) Az utolsó közgyűlés alkalmával határozottatott hogy a király és királyné Ő Felségeiknek egy küldöttség által egy kárpáti képekből álló album nyujtassék át, Ő Felségeik pedig a Tatra meglátogatására legalázatosabban meghivassanak.

E czélra Divald Károlynak a „Központi Kárpátok“-ról vett igen sikerült fényképei rendeltettek meg. — Az albumot Pósnér Károly Lajos készítette; égbékszinű nehéz bársonyba volt kötve és vert ezüstből készített emlékrajkokkal gazdagon és izlésteljesen díszítve. — A felső boritékon a magyar állam czimere díszlett.

Az első lapon lévő ajánlóirat kitűnő szépen volt kiállítva. Ő Felsége ez albumot a királyné Ő Felsége nevében is 1875. jan. 12-én átvette Budapesten a várban; Szent-Iványi Józs. mint a küldöttség vezetője, Dr. Hunfalvy János, Radványi István, Déchy Mór és az egyleti titkár részesültek a magas szerencsében, ez ügyben Ő Felsége által fogadtatni. Ő Felsége a tisztelet ez ajándékát legkegyelmesebben elfogadni s a Tatra meglátogatását kilátásba helyezni méltóztatott. — A küldöttség Ő Felsége ezen ígérete által boldogítva hagyta el a kihallgató termet s a küldöttség minden egyes tagja bizonyára örökké megfogja őrizni szívében ama pillanatok szép emlékét, melyekben Ő Felsége I. Ferencz József császár és Magyarország apostoli királya jóságának és nyájasságának tanuja volt.

7) Minő fejlődési fokozatokon kell egy fának átmennie, míg gyümölcsöt fog hozni? Csírázania, gyökeret vernie, nőnie, bimbózania, virágzania és elvirágzania kell, s csak akkor jön a gyümölcs. Hasonló fejlődési fokozaton megy át az egyleti élet is; s minél nagyobb akar az egylet lenni, annál lassúbb fejlődésnek kell magát alávetnie.

*) Az alapító tagok adakozásai és a tátrafüredi gyógydíjak tőkésítendőik és csak kamatai használandók fel.

Azonban minden egyletnek hátra kell hagynia tevékenysége nyomait, ha életrevalóságra akar igényt tartani.

E tevékenység egyik szép gyümölcse a mi egyleti évkönyvünk. — Ez évre nézve (II. évfolyam) a szerkesztő bizottságba következő tagok választottak még: Payer Hugo mint elnök, Hradzsky József, Weber Samu és Döller Antal.

Tekintettel a tagok számára az évkönyv II. évfolyamának kiadása 200 példánnyal fog megszorítottatni.

A tevékenység második gyümölcse a szerkesztés alatt álló Tatra-térkép. A szerkesztő bizottság: Kolbenheyer Károly tanár, Hradzsky József, és Payer Hugo tagokból áll. Kolbenheyer tanár érdemei általánosan el vannak ismerve; a térkép tervezete az ő munkája. — Hradzsky úr pedig ritka munkaerővel és dicséretes alapaossággal bír. A szerkesztő bizottsága szakadatlan munkássága daczára sem haladtak még az előkészületek annyira, hogy a kivitelhez lehetne fogni, azért e térkép nehezen fog még a jelen év folytán kiadatni.

Az egylet tevékenységének 3-ik gyümölcsét képezik az építkezések. A csorbai menház építéséhez az egylet tudvalévőleg 700 frtot ajánlott fel; Szent-Iványi József úr pedig, az ottani terület tulajdonosa földet és telket és 10 db. szarvasmarha számára legelőt, azonkívül nemeslelkűen 200 frtot ajándékozott az építkezésekre. Zuszkin J. egyl. tag eszközli az építést és biztosított bennünket arról, hogy f. é. jun. közepéig készen leend.

A tarpataki völgyben a Rainerféle kunyhó közelében az egylet egy saját menházat szándékozott építtetni. — Azonban sajnos, a földtulajdonosnál t. i. Ó-Leszna községnél legyőzhetlen nehézségekre akadtunk; az ugyanis, sajnálattal legyen mondván még most sem látja be, mennyire fekszik épen a község érdekében az egylet szándékait pártolni, mint a melynek hivatása, a község anyagi jólétét különösen előmozdítani, s hogy magának árt legtöbbet, ha alaptalan bizalmatlanság folytán a „Kárpát-egylet“ közhasznú tevékenységét akadályozza.

Ó-Leszna községgel ez oknál fogva félbe kellett szakítani az alkudozást s a bizottinány elhatározta, hogy a menházat szepes-szombati területen a tarpataki völgyben az ugynevezett „Kanzel“-nál fogja építeni. — Hosszabb alkudozások után Husz David és Wünschendorfer Károly egyl. tagok lettek az

építés foganatosításával megbizva, mely ezelra 500 frt. ajánltatott a közgyűlés jóváhagyásának feltétele mellett.

A késmárki területen fekvő zöld-tónál, Késmárk sz. kir. városa 60 db. építőfát ajándékozott, ugyszintén az építési földet is az egylet rendelkezésére bocsátotta. — Az építés foganatosítása Kostenszky Károly és Cornides Daniel egyleti tagokra bízott; azon esetre pedig, ha a költség a meghatározott 200 frtnál többre menne, a közgyűlés jóváhagyása lett fenntartva.

A menházak valamennyi lakatainak bezárására egy és ugyanazon kulcs fog szolgálni.

8. A bizottmány Szepesmegyénél s az egyes községeknél a körül fáradozott, hogy a poprád-felkai, nagy-szálók-tátrafüredi közlekedési út építése és fenntartása a megye által valósíttassék; az erre vonatkozó munkálatok legközelebb már kezdetöket veszik.

9. Az utazások iránti érzék, valamint az utazás szép élvezeteinek felismerése csak lassanként kezd uralomra emelkedni. Az ország érettebb ifjúságának legelőbb is ezen kastáliai forráshoz kellene sietnie. — Az alpesi levegőben az ember szabadon vehet lélekzetet, ott látja be a közönséges élvezetek hiúságát és a nem is sejtett mesés természeti szépségek csodálásába mélyedve, komoly kitartással lát hozzá azok történetének nemesítő tanulmányozásához.

Egy fiatal barátom, Déchy Mór Budapestről bátran lépett ezen, nálunk még majdnem járatlan földre. Példája követésre hív fel minket. Ő már ezelőtt az Alpeseken szerzett magának érdemeket; szintoly elismerést érdemelnek Tátra-utazásainak élő szóval adott és közzétett leírásai.

Fel tehát a következő nyáron a hegyek közé, hogy szellemünket és testünket erősítsük! — Azonban egyletünk érdekének tenne szolgálatot, ha minden egyt. tag, azonnal a kirándulás, különösen a hegymászás után, az időt, saját nevét egyszóval a kirándulás körülményeit tudatná levelileg az egylet titkárával. — Részletesebb tudósítások később is következhetnek sőt évkönyvünk számára kívánatosak is volnának.

10. A kezdetben adott ígélet figyelmeztet arra, hogy jelentésemet befejezzem s tartok attól is hogy a kedves olvasó türelmét fársztom; legyen tehát jelentésem a 10-ik ponttal befejezve.

Hátra volna még a más alpesi egyletekkel folytatott barátságos közlekedésről megemlékezni, mely nagy megelégedésünkre szolgál; ép oly örvendetes a bel- és külföld sok természettudományi egyletével való érintkezés, melyekkel közleményeinket kicseréljük s melyek sok alkalommal nagy előzékenységgel voltak irányunkban. Jótékony hatással van ez a mi vetésünkre, munkásságunkra, s mi azt hálával fogadjuk.

Pompásan zöldel mint meleg tavaszi eső után, ezen vetésünk is, vajha erős szárai leendenének s a magyarországi „Kárpátégylet“ rendeltetése és célja felismertetnék, mely abból áll, hogy mint egy népgazdasági és művelődési tényező az ország javának szolgáljon.

A német, francia s különösen az olasz kormány támogatja egyleteit. — Svajczban az alpesi klubb tevékenysége évenként milliókat jövedelmez közvetve az országnak, mely milliókat az utazók hozzák az országba; — nálunk a magyarországi „kárpátégylet“ hirtelen — mintegy varázsütésre nő ki önmagából! Ezek igen jó jelek, melyeknek egyletünket fokozott tevékenységre kell buzdítaniok.

Azért hát: Előre! — Szerencsés viszontlátásra auguszt. elsején Tátrafüreden!

A „magyarországi Kárpátégylet“ 1874. évi augusztus hó 2-án Tátrafüreden tartott második közgyűlésének jegyzőkönyve.

1. Payer Hugo egyleti alelnök megnyitván a közgyűlést szívélyes szavakkal üdvözlé az egybegyűlt tagokat felkérvén őket, hogy az egylet ügyét pártfogásukba venni szíveskedjenek. Előadja továbbá, hogy az egylet rendes titkára valamint a választmányi jegyzők akadályoztatásuk miatt a mai közgyűlésre meg nem jelenhettek, miért is a közgyűlésen jelenlévő Gresch Ágoston és Éder Gyula egyleti tagokat fölkéri a jegyzőkönyv vitelére.

2. Ezek után Döller Antal egyleti penztárnok kiemelvén Payer Hugo alelnök az egylet körül szerzett érdemeit és azon előnyöket, melyekben az egylet nevezett alelnök ernyedetlen és tapintatos működése folytán